

Eleki Krónika

XIV. évfolyam 8. szám (164. lapszám)

Elek Város közéleti lapja

2010. augusztus 25.

Az Elekiek X. Világtalálkozójának eseményei 2010. augusztus 6-7-8-án

1. nap: augusztus 6-a péntek

Az időjárás nem kedvezett a találkozó első napja eseményeinek. A római katolikus templomi ünnepi megnyitó után a vendégek átvonultak a Leimen Házba. Itt Joschi Ament fotókiállítása várta az érdeklődőket. A ház is ünneplőbe öltözött a vendégek fogadására. A fotókiállítás anyaga a 20 év eseményeit mutatta be – megörökített felvételek formájában. Joschi Ament, a németországi Kulturkreis, Elek elnöke, különleges fényképgyűjtő, 1990-ben is megörökítette az eseményeket és teszi ezt a mai napig is. A Leimen Ház vezetői örömeiket fejezték ki azért, hogy a házat válasszotta a „Benyomások az eddigi Világtalálkozóról”

című kiállításának helyszínéül. A kiállítás anyaga kizárólag az elmúlt 20 évben Eleken megrendezett Világtalálkozókkal foglalkozott. Sok kép a saját munkája volt, de a többi másoktól gyűjtötte össze. A megnyitó után a kiállító is szólt a hallgatóság-hoz. Niedermayer Ernő, a Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke és Wittmann György, az Eleki Németek Egyesületének elnökhelyettese, a német testvértelepülések delegációinak és más meghívott vendégeknek, 1-1 emlékplakettet nyújtott át. Minden e napon ide látogató, pedig ugyanennek a nagy plakettnek a kisebb változatát vihette haza emlékebe, melyet az Elekiek X. Világtalálkozója tiszteletére készítettek. A szép kivitelű plakettek a mezőberényi Konyár Ádám művész keze munkáját dicsérték. Az est folyamán közreműködött az egyesület énekkara és a fúvós-zenekara is. A megnyitó után megvendégelésre invitálták a jelenlévőket.

2. nap: augusztus 7-e szombat

A második nap első eseménye az ünnepi német szentmise volt, amely 9 órakor kezdődött a Római Katolikus Templomban. Az idei szentmisét Reinholz András, máriaradnai plébános celebrálta. Az orgo-

nánál Aradi Zsolt kántor játszott, körülötte a német nemzetiségi ruhában helyet foglaló énekkarosok a német szentmise evangéliumi énekeit énekelték. A gerolzhofeni gyermek énekkar a közreműködésével, színesítette a szentmisét. Felemelő volt és mindenki lelkét megmelengette, Schubert: Ave Mariájának felcsendülése, Geszterédi

Ágnes előadásában. Orgonán kísérte Aradi Zsolt. A szentmise után mindenki átvonult az Országos Kiüzetési Emlékhegyhez, ahol ünnepi műsor kezdődött

2.nap délelőtt: augusztus 7-e szombat Megemlékezés a Hősök kertjében

/Heldengarten/

Az emlékezés és a tiszteletadás második állomása a Hősök

kertje volt, ahol a II. világháborúban elesettek emlékműve áll, Mladonyiczki Béla szobrászművész alkotása. Monika Knust, a németországi Kulturkreis – Elek elnökhelyettese emlékezett a II. világháborúban és a munkatáborokban elesettekre. Az Ő szülei is átérték a „malenkij robot” borzalmait. Így szólt: „Két és fél év Krivojrogban. Mindazoknak, akik átérték, egy borzasztó szenvedés, amit senki sem képes elfelejteni. Ma, közel 65 év elteltével, ezek az akkori borzasztó emlékek már szinte a történelem részei, hiszen az ezeket átért generáció tagjai nincsenek már közöttünk. Ezért aztán rajtunk a sor, hogy ezeket az emlékeket ne hagyjuk a feledésbe merülni. Gondolatban legyünk most azzal a 121 emberrel, akik fiatalon hunytak el Krivojrogban. De gondolatban legyünk azokkal is, akik akkoriban a kimondhatatlan szenvedéseket átérték, függetlenül attól, hogy ma élnek-e még, vagy már elhunytak!” Az emlékező szavak után Pluhár László polgármester úr megemlékező szavai következtek, majd a résztvevők elhelyezték tiszteletük és emlékezésük jegyében a koszorúikat, fejet hajtva az elhunytak előtt!

Folytatás a(z) 2. oldalon

Augustus 20. Az államalapítás és az újkenyér ünnepe

Augusztus 20-án reggel az István, a király rockopera zenéjére gyűltek össze a megemlékezők a Szent István szobornál.

Pluhár László polgármester úr ünnepi beszéde Szent István örökségéről szólt, amely a mai helyzetre is fontos útmutatókat tartalmaz. Ezt követően a katolikus egyház nevében Kalaman János atya, a református egyház képviselőjében Virág János lelkész, az ortodox egyház nevében Seres Sándor parókus szentelte meg az újkenyeret. Ezután az önkormányzatok, pártok, intézmények és civil szervezetek képviselői helyezték el koszorúikat az emlékműnél. Majd az újkenyér felvágása következett, amelyet a jelenlévők között osztottak szét. Az ünnep-

ség lebonyolításában közreműködött a Napsugár Nyugdíjas Egyesület Énekkara. Délután kulturális műsorokkal folytatódott az ünnepség a polgármesteri hivatal mögött. Fellépett Kétegyházáról a Márki Sándor Általános Iskola Beszélő Kezek nevű csoportja, akik a hallássérültek

Folytatás a(z) 2. oldalon

X. VILÁGTALÁLKOZÓ-AUGUSZTUS 20.

Folytatás a(z) 1. oldalról

2.nap este: augusztus 7. Hagyományos batyus sváb bál

A szombati nap nagy eseménye volt a hagyományos batyus sváb bál megrendezése a Sportcsarnokban – este 8 órától. A hívogató, csalogató zenét az Eleki Fúvósok adták elő, még a megnyitó előtt.

A bálon, a még Eleken nem járt pécsi zenekar játszott, az UnterRock. Ők hatan gondoskodtak a bál hangulatáról. A bált műsor színesítette. Fellépett az ifjúsági német táncsoport, őket követték az Elek Táncegyüttes tagjai. Az est fénypontja most is a betáncolás volt, ahol 40 pár vonult körbe. A németországi párok mellett a mosonmagyaróvári vendégtáncosok is csatlakoztak az eleki egyesületi párokhoz. Így ők nyitották meg az idei bált. Tombolahúzás éjjel 11 órakor volt. A jó hangulatú multság a hajnali órákban ért véget.

Megemlékező műsor a Római Katolikus Temetőben

A Római Katolikus Templomban az ünnepi szentmise 10 órakor kezdődött. Ezután mindenki átsétált a Római Katolikus Temetőbe, ahol emlékező műsor következett, magyar és német nyelven. Elsőként minden résztvevőt köszöntöttek, majd a magyar és a német Himnusz felcsendülése után, Kalamán János plébános úr megáldotta a temetői emlékhelyet és közös imádságra kérte a jelenlévőket, akik vele együtt elimádkozták a Mi Atyánkot – németül. Purecse Nikolett narrátor és az öt fordító Klemm Tamás felkérte Franciska Stein asszonyt, a németországi Heimatkomitee elnök asszonyát –megemlékező beszédének elmondására. Elnök asszony beszédében kiemelte, hányan veszítették életüket az első és a második világháborúban. A családok egyedül maradtak apák és férfiak nélkül.

Ezek a borzalmas háborúk, valamint az eleki fiatal nők és fiatal férfiak Oroszországba

való deportálása mind borzalmas szenvedést okoztak. Az Oroszországba hurcolt németek közül 121 ember / 94 férfi és 27 nő / halt meg, akik már soha nem látták viszont az eleki templomot. Ki tudja, hol nyug-

szanak, melyik jeltelen sírban? Emléküket megőrzi a márványtáblán szereplő nevük. Beszédének végén idézett: „*Aki saját magával békében él, nem esik abba a kísértésbe, hogy mások-*

nak hadat üzenjen.” Stein asszony beszéde után a Dr.Mester György Általános Iskola tanulóinak emlékező műsora következett. Dézsiné Németh Ilona tanárnő szinte egész nyáron próbált a gyerekekkel azért, hogy ilyen színvonalas előadást mutathassanak be a Világtalálkozó résztvevőinek. A műsorban „Ábrányi Emil: Mi a haza?” című verse hangzott el. Egy apa beszélget a fiának a hazáról, de a gyermek nem érti, hogy mi a haza? Ezért az apa elmondott egy történetet egy olyan emberről, akit kidobtak a szülőhazájából, ugyanúgy, mint ahogy a németeket is elűzték Magyarországról, Elekről. Az apa átkozta a hazát, és esküvel fogadta, hogy Magyarország táját többé nem kívánja látni...

Később nagyon jó körülmé-

nyek közé került, meggazdagodott, szolgálak lesték minden óhaját, parancsát. Hatalomban, kincsben járt bokáig. Azt kiabálta, éljen az okosság és éljen sokáig minden a világon ... csak a haza vesszen! Amikor ezt kimondta, összerezett, kábult az agya, azután a könnye pergett, mint a zápor! Másnap a szolgálak hiába keresték, többé nem találták. Hova ment? Nem is sejtették! És a vándor elindult az idegen országból, a jólétből hazafelé, húzta, vitte a lába, a szíve. Mind közelebb került a

magyar határhoz. Ereje egyre gyengült, már alig vonszolta magát, de kérlelte Istent, hogy még ne hagyja cserben! Végre felcsillant a szeme, mert meglátta az ismerős bérceket, a kis erdőt, a soha nem felejtett tájat. „*Porba hullt avándor a magyar határon. Ez az ő hazája! Úgy van! Ez a föld az!*” Utolsó erejével még megragadott egy rögöt és utána elszállt a lelke, visszajött meghalni ahhoz, kit imádozott! Tanulságként itt állnak a tanárnő szavai: „Hiába vagy gazdag, hiába vesz körül az anyagi jólét, ha nem vagy otthon, mégsem lehetsz boldog!” Ezután felcsendült Zorán szép szívhez szóló dala: „Kell ott fenn egy ország” című. Ekkor jöttek a kis gyertyákat megszemélyesítő kislányok, akik előadták műsorukat ... visszacsengett mindenki fülében a refrén:

„*Kell ott fenn egy ország,
Mely talán ránk is vár.
Kell ott fenn egy ország,
Amit senki nem talál.*”

Igen, ők, akik itt nyugszanak az eleki temetőben, már tudják, hogy van egy égi ország, amelyet ők már megtaláltak. A gyerekek által lett égő mécsesek mindenkiért égtek, mindazokért, akik itt az eleki temetőben nyugszanak és azokért is, akik sajnos nem érkezhettek soha haza. A műsor után a megemlékezés és a tisztelet jeléül elhelyezték a külföldi delegáció tagjai és a helyiek a koszorúikat és a magyarországi németek Himnuszával zárult a megható temetői megemlékezés.

Nádor Mária

Folytatás a(z) 1. oldalról
jelbeszédével adnak elő ismert

magyar könnyűzenei dalokat. Őket követte a Smiley Magnet nevű ifjúsági kórus, szintén Kétegyházáról, akik mai modern slágereket adtak elő. Ezt

követően egészen kicsi gyerekek lepték el a színpadot, Bodroγκözi Rita gyermekmúsora következett, aki a gyermekdalok mellett örökzöld slágerekkel is szórakoztatta a közönséget. Majd ismét egy kétegyházi együttes

lépett színpadra a Mercury zenekar, akik megalapozták a jó hangulatot az esti programhoz. Este a zene kapta a főszerepet. A fellépő együttesek között volt az Eleken már jól ismert és kedvelt ZöldÖvezet, valamint a Weekend együttes.

Árgyelánné Tóth Erzsébet

**INTERNETEZZEN A
VÁROSI
MŰVELŐDÉSI
KÖZPONTBAN
BRUTTÓ 200 FT/ÓRA**

X. VILÁGTALÁLKOZÓ

Az Elekiek X. Világtalálkozójának ünnepi megnyitója - a katolikus templomban-

Mindig menedéket nyújtott az Isten háza a bajba jutottaknak, mondható ez, minden patetika nélkül, most is ez történt. Mindenki várta a vendégeket, de az ünnepélyes bevonulás elmaradt. Az egyik percről a másikra szó szerint katasztrófális lett az időjárás. A dühöngő vihar csillapodtával gyülekezni kezd-

tek az emberek, városunk központjában és reménykedve látni vélték a távolban közelgő hintókat, buszokat. Azonban változatlan tűzijátékkal szórakoztatott a morgoló ég. Így megnyíltak a templom kapui az érkező vendégek és az őket várók számára.

Elsőként Kalamán János plébános úr üdvözölte kedves szavakkal a jelenlévőket, német nyelven, amelyet Klemm Tamás tolmácsolat magyarul. Ezután az alpolgármester asszony, Dr. Heim Lajosné kért elnézést az időjárás okozta kényelmetlenségek miatt, de remélte, hogy a világtalálkozó változatlanul jó hangulatú lesz. Köszönetet mondott a plébános úrnak segítőkészségéért. Az ünnepi beszédet Pluhár László polgármester úr azzal a gondolattal kezdte, hogy „A legnehezebb

helyzetben születtek a legnagyobb dolgok”- majd így folytatta. „Elek város nevében nagy szeretettel köszöntöm Önöket az Elekiek X. Jubileumi Világtalálkozója alkalmából. – Külön köszöntöm: Irmgard Krammer asszonyt, Gerolzhofen polgármesterét, Hans Klemm urat, Leimen város képviselőjében, Dr. Bernhard Wahl urat, Laudenbach képviselőjében, Gerhard Ament urat, Alerheim

volt polgármesterét, Joschi Amentet a Kulturkreis Elek elnökét, Francisca Steint, az Eleker Heimatkomitee elnökét, Hannelore Hippelit, a Gerolzhofeni partnerkapcsolatokért felelős vezetőjét, Bodnár Levente urat Arad Város alpolgármesterét, Petru-Claudiu

Batranut, Otlaka polgármesterét, Mircea Iont, Mácsa polgármesterét, Viorel Enache, Szentanna polgármesterét. Köszöntöm Tolnai Péter urat Békés Megye Képviselő-testülete elnökét, Turóczy András urat, a Békés Megyei Közgyűlés Nemzeti és Etnikai Kisebbségi, Vallásügyi, Ifjúsági Bizottság elnökét, Szabó Árpád urat, Gyula város alpolgármesterét,

Bugyi Ferencet, Kevermes nagyközség polgármesterét, Kalcsó Isivánnét, Kétegyháza nagyközség polgármesterét, Dr. Tarr Lajos, Lökösháza község polgármesterét, Szegedi Jenő polgárvédelmi főhadnagyot, Tóth Bálint, Bihari rendőrkapitányt. – Szeretném köszöneti továbbá azon kedves vendégeinket, akik jelenleg még úton vannak: George Feiest, Borossebes polgármesterét, Avram Marcelt, Facsád polgár-

mesterét, Ihász Jánost, Igazfalva polgármesterét, Almási Vincét, Kisiratos polgármesterét, Burdan György, Kisjenő polgármesterét. Immár 10. alkalommal rendezzük meg az Elekiek világtalálkozóját, ami történelmi lépték.

Az első világtalálkozó ötlete még a rendszerváltást megelőzően merült fel, ami egy bátor cselekedet volt a maga idejében. Az Elekiek Világtalálkozója fontos szerepet tölt be a világon szétszóródva élő, az Eleket szülőföldjüknek tekintő emberek, de valamennyi eleki életében. Városunk az elmúlt évtize-

dekben többnyelvű településsé vált. A nemzetiségek egymás mellett, egymás kultúráját, szokásait tisztelve és sajátjait ápolva élnek és adják át hagyományait a fiatalabb nemzedéknek Szoros partnerkapcsolatokat építettünk ki külföldi településekkel. Ezek a kapcsolatok 2004. május 1-től, már új dimenziót kaptak, hiszen ekkor léptünk be az európai népek nagy családjába, az Európai Unióba. Mi helyiek nagy várakozással ké-

szültünk a Világtalálkozóhoz, hiszen egyszerre szeretnénk megfelelni a mindannyiunk által ismert és elfogadott hagyományos programoknak és egyben újítani is szeretnénk, hogy valamennyi korosztálynak, többek között a fiataloknak is, színvonalas

programot tudjunk nyújtani. Kívánom Önöknek, hogy az elkövetkezendő három napban érezzék nagyon jól magukat, a régi ismerősök találkozzanak egymással, kötéssenek új barátságok! A rendezvényekhez nagyon jó hangulatot kívánok! Az Elekiek X. Jubileumi Világtalálkozóját ezennel megnyitom.”

Testvérvárosunk, Gerolzhofen polgármester asszonya is rövid köszöntőt mondott. Ecselte milyen gyönyörű a templom, amely felelteti a kinti rossz időjárást. A város képviselőjében 27-en érkeztek és nagyon örülnek, hogy itt lehetnek! Különleges eseménynek tartja a húsz éves szerződést, amely Borossebes és Elek között van. Bár, most a XXI. század elején könnyebb ilyen jellegű barátságokat létrehozni. Az első kapcsolatokat kiépítő pioniroknak érezhették magukat. A népek egymás közötti megértése nem a politikusok érdeke, hanem az embereké. Sűrű háló ez, a személyes kapcsolatok hálója. Nagyon szépen köszönik a meghívást és a fáradozást, ennek kifejezésére szerény ajándékot nyújtott át Pluhár László polgármester úrnak és Dr. Heim Lajosné alpolgármester asszonynak, mindannyiuk nevében.

A világtalálkozó megnyitója a Landesnat Harmónika Zenekar ünnepi koncertjével folytatódott. A nyitány után egy német-, majd egy magyar zenei blokk következett. A dallamokhoz nincs szükség tolmácsra. A magyarországi németek zenéjét szeretnék terjeszteni, vezetőjük

elmondása szerint, ahol csak fellépnek. Miközben a muzsika betöltötte az eleki templomot, a kiszűrődő hangok azt üzenték mindenkinek, „A mai délutánon kezdetét vette a találkozó...”

Huszár Gabriella

X. VILÁGTALÁLKOZÓ-POLGÁRŐRSÉG

Megemlékezés az Országos Kiüzetési Emlékműnél

Egy kiadás zápor, augusztus hetedikén kora délelőtt, még megkísérelte tisztára mosni az emlékművet, vagy inkább a benne ábrázolt múltbeli „rosszat”, amit jelképezett. Végül mégis utat engedett a Nap sugarainak, hogy méltó módon lehessen fejet hajtani gondolatban, szóban vagy valóságosan. Elhangzott a magyar és a német Himnusz.

„Szeretjük ezt a várost. Ez nekünk a hazát jelenti”- kezdte el beszédét, Pluhár László polgármester úr. Majd azzal folytatta, hogy egyre kevesebben jönnek vissza a kiüzöttek közül. Az idő könyörtelen, nem lehet megállítani. Az idősek még mesélnek unokáiknak, hogy látjátok itt élt a nagypapa, nagymama. A családok találkoznak, jó alkalom a barátságok fenntartására. Testvértelepüléseink is egyre nagyobb számban vannak, örömmel veszik meghívásunkat. A húsz év alatt sok szép rendezvény volt, amelyen új baráti kapcsolatok születtek. - Emlékezzünk! Szeretet, békesség, megbocsájtás. Legyünk tisztában múltunkkal, hogy ne ismétlődhesen meg, ami történt. Ezt jelenti az Emlékmű! A Kulturkreis elnöke, Joschi Ament beszédében hangsúlyozta, hogy a történelmi valóság az, hogy a kiüzetés nem a Potsdami egyezmény konkrét következménye.

A magyar kormány kezdeményezése, amelyet a szovjet kormány felé indítványozott. A levélváltást korabeli okiratok idézésével támasztotta alá. Szándéka az volt, hogy ismereteket pontosítsa „A jelenlévők minderről nem tehetnek. Figyelmeztetni kell a Földön minden embert, hogy a kiüzetés nem megoldás!” A mi emlékezetünknek (Magyarországon, Németországban) kell ébren tartani a kiüzetés igazságtalanságát. Egységes Európa., Bízunk benne, hogy ilyen soha többet nem történik meg! Soha többet kiüzetést! Ezután a Dr. Mester György Általános Isko-

la ünnepi műsora következett. Dézsiné Németh Ilona vezetésével. Rövid történelmi összefoglalóval kezdtek a fiatalok a megemlékezéshez. A betelepüléstől a kitelepítésig. – 1724. Harruckern báró németeket telepít ide Gerolzhofen és környékéről. Az itteni pestis járvány után érkezik a második csoport ugyanazon helyről. Ezután Elek jelentős fejlődésnek indul. 1924, Csepregi Imre plébános ösztönzésére, megünneplik a betelepítés 200. évfordulóját. A plébános, 1927-ben felkeresi az őshazát. Ezzel megteremtődött a lehetőség Elek és Gerolzhofen sokoldalú kapcsolattartásához. A történelem azonban közbe szól. II. Világháború. Utána a Potsdami egyezmény. 1945, a debreceni ideiglenes kormány rendelete a magyarországi német lakosság Németországba való áttelepítéséről. 1946-ban egyetlen hónap leforgása alatt, több mint 4000 Elekit kényszerítettek arra, hogy elhagyja otthonát!

Ekkor megelevenedett a tér az emlékműnél. Zene szólt (Az árnyékdal), miközben a fiatalok fekete szalagokat feszítettek ki, amelyekkel később gúzsba kötötték a jelképes elhurcoltat, aki szabadult volna, de vitték. A dal is erről szól:

„Ha rád zuhan egy zord világ,
Hogy bírná el gyöngye vállad?
Átkozódhatsz,
Senki nem felel,
de érzed menni kell”

Képzletünk képeket vetíthet elénk a múltból. Zokogásokról az elmenőkéről és az itt maradtakról egyaránt, kis csomagokról, amit vihettek, elhagyott otthonokról, eddig a napig tartó életükről. A műsor pergett tovább. Kis magyar és német zászlókat tűztek le a lányok az emlékműhöz vezető úton. Mindenki számára érthető volt a két fiatal jelbeszédű előadása a „Honfoglalás” zenéjének kíséretében: „Kell még egy szó mielőtt mennél.....ez a föld a tiéd, ha elmész, visszavár. Szállj, szállj sólyom szárnyán három hegven túl!...Ha nincs

hely, ahol élj, indulj hazafelé!”. „Én hiszek” Babits idézetek következtek: „... hiszek az igazságban, amely túl van a politikán.” „Hiszek a harmóniában, melyre vágy a lélek, a szépségben, amelyért kiáltoz az anyag, a szeretetben, amelyért epednek a népek” A műsor záró képe : Fiatalok csoportja az Kiüzetési Emlékmű előtt. Eltérő korúak voltak és különböző nemzetek ruháit viselték. Az emberiség, a népek sokszínűségét, változatosságát láttam bennük. Az elhangzott dal bizakodást sugallt. „Ez a híd a holnap!...Megelőzzük a múltat... Legyen jobb ez a század, ami most közeleg!” (A műsor prózai részei és a dalok német nyelven is elhangzottak.). A koszorúzás méltóságteljes hangulatával fejeződött be a megemlékezés, ahol az eleki intézmények és lakosok képviselőiben, és a delegációk sok-sok ember nevében helyezték el virágaikat az Országos Kiüzetési Emlékmű talapzatán.

Huszár Gabriella

Az eleki polgárőrség munkájáról

Eleken 2009.november 16-tól létezik polgárőrség, melynek elnöke Málik János András, alelnökei pedig Rác János, illetve Völgyesi Szabolcs.

Az Eleki Polgárőrség Khsz székháza a Vécsey sor 23. szám alatt, az irodája pedig a József Attila utca 1. szám alatt található. Az elnöktől az eddigi tevékenységükről a következőket tudtuk meg: Az eleki polgárőrök "jelen pillanatban" 21-en vannak, amiből 17-en teljesítenek szolgálatot. A munkájukat szabad idejükben végzik, együttműködve a rendőrséggel, de amiért anyagi ellenszolgáltatást nem kapnak, a szervezet tagdíjából önfenntartó. Egyik legnagyobb sikerüknek azt tartják, hogy nekik is köszönhető, hogy működésük óta az iskolák környékén nem történt baleset. Április 30-án sikeres fáklós felvonulást szerveztek, főképpen a közös-

ségi szellem erősítéséért. Bárkit szívesen látnak soraik között, vagyis minden olyan magyar állampolgárt, aki 18. évét betöltötte, aki az alapszabályzatot elfogadja, aki büntetlen, aki írásbeli belépőnyilatkozatát átadja az elnöknek, és aki a tagdíjat befizeti. A polgárőrök legfontosabb feladatai: a bűn-, és balesetmegelőzés, illetve a felvilágosítás, természetesen szorosan együttműködve a rendőrséggel. Békés megyében minden településen van polgárőrség, sőt van ahol több is, mint pl. Kétegyháza.

Az eleki polgárőrök egyik legnagyobb problémája az, hogy az eleki gazdák nagy része nem hajlandó szorosabban együttműködni velük, aminek az okát nem tudják. /Nem régen a helyi polgárőrök levélben keresték meg a gazdákat, melyben azon kérelmüket fogalmazták meg, hogy a figyelő szolgálatuk mellett, igény szerint a polgárőrök fokozott járőrtevékenységet is el tudnának látni, de ezen dolgok eddig nem váltottak ki nagyobb visszhangot! A világtalálkozó programjának az összeállításakor ők ajánlották, hogy pl. az idén legyen rendőrségi bemutató is. Elek közbiztonsági szempontból nincs annyira rossz helyzetben, de azért pl. lehet hogy a kis értékű lopásokat a polgárőrök nélkül a rendőrség nem tudná felderíteni, és így az elekiek ennyivel is szegényebbek lennének, amit nem szabad megengedni senkinek sem! 2010. június 28-án a polgárőrség beszámolt eddigi tevékenységéről, melyből egy részlet így hangzik: "Havonta több alkalommal is megvalósult a közös szolgálat. Belterületi és külterületi járőrözéseken jelen napig a polgárőrök senkit sem értek tetten, de ez nem azt jelenti, hogy nem végeznék feladataikat, sőt ...A polgárőrség a tevékenységét fokozni szeretné, hisz egyre gyakrabban érkezik felkérés a lakosságtól."

További sikeres tevékenységet kívánunk az eleki polgárőröknek!

Rapajkó Tibor

X. VILÁGTALÁLKOZÓ

Csoportos Képzőművészeti kiállítás a Művelődési Központban

Pénteken estefelé, kint még javában toporzékolt a nyár viharos kedvű szépasszonya, záporozó könnyeit hullatva, szemeit villogtatva. A kiállítás megnyitó ünnepségébe, annyira tudott bele serteptelni, hogy máskor lényegesen többen jöttek el erre a nagy érdeklődést kiváltó alkalomra, amelyet már 11 éve rendeznek meg, hagyományosan, a világtalálkozókon, a Reibel Mihály Művelődési Központban, (az idei évtől „és Könyvtár” változással).

Kedves szavakkal üdvözölte a megjelenteket az intézmény igazgatónője, Árgyelánné Tóth Erzsébet és röviden elmondta az este programját. Ezt követően harsona szólójával tette hangulatossá a légkört a fiatal Brindás György. A megnyitó beszédet Pluhár László polgármester úr tartotta: „Ez a kiállítás a tegnapi, a holnap és jövő találkozásának kategóriájába tartozik, hiszen nem csak egyéni bemutatkozás, de nem is a szokásos értelemben vett csoportos megjelenítés. A táj, a vidék, a közös gyökerek. Ők valamennyien a Viharsarok, szűkebb értelemben az eleki térség szülőttei, éljenek ma közelben vagy távol.” Mondta többek között a művészek és a vendégek üdvözlésekor. Kifejtette, hogy mennyire büszkék vagyunk művészeinkre. „Kísérje életüket a legnagyobb kitüntetés, a kiállítást látogató közönség megbecsülése!” Úgy érezte, hogy nem tiszta a művek értékelése, inkább az alkotók rövid bemutatására vállalkozott. (Egy-egy mondat erejéig van lehetőségünk idézni a bemutatásból.): **Dékány János** - Azt vallja „az olaj mindenképp fellett”! Minden témát kedvel. **Somogyi Mária** - Egy fél éve fest rendszeresen és lelkesen. **Galina Lajos** - Szobrászművész, rendszeresen kiállít a vi-

lágatalálkozókon, a Vatikánba is eljuttatták a munkái. **Csontos Rozália** - Régóta fest, már többször volt kiállítása Gyulán, Elken, Kétegyháza n. **Zimmermann Ferenc** - A fes-

tészet a szenvedélye, most eleki témájú képeket hozott. **Lévai Zsolt** - Elsősorban a női alak szépsége ihleti meg. **Dr. Wolf Ildikó** - Akvarelleket fest, néhány éve a fotózás is kedvenc időtöltés. **Nedró Mária** - Olajjal kezdett dolgozni, később akvarell és tűzzománc. **József Dezső Amatőr Szakkör és Alkotótábor Egyesület** - Gyulai művész kör, amelyben amatőrök és hivatásosok egyaránt

részt vehetnek. **Oláh Eleonóra** - Makói művésztanár. Textilképei, térbeli megjelenése, különleges hatást váltanak ki. **Klarissa Klemm** - Selyemre fest, nagyon nehéz. Állandó tárlata van a Reibel Mihály Művelődési Központban. **Hack Antalné** (gobelin) - Idős kora ellenére rendkívül pontosan dolgozik. Leginkább reprodukciók. **Méry Rudolf** - Fényképezéssel már nagyon régóta foglalkozik. Közös kiállítás a fotóklubbal, például Franciaországban, Belgiumban, Csehországban. **Lórincz Attila** -

Leginkább a természettel kapcsolatos témákat kedveli. A Székely Aladár Fotóklub tagja. **Juhász Zsolt** - Amatőr fotósként kedvenc témája a természet. **Nagy Marcell** - 13 évesen ismerkedik a fotózás kulisszatitkaival. **Rusz Melinda** - 2 éve foglalkozik komolyabban a fotózással. Tanára biztatta, hogy tehetséges. **Ifj. Árgyelán György** - 5 évvel ezelőtt kezdett komolyan foglalkozni a fotózással. Aprólékos meglátásai vannak. **Popovics Dániel** - 2 éve kezdett komolyabban fotózni, leginkább a sport eseményeket kedveli. **Márvány Fotóműhely** - 1994-ben alakultak meg Békéscsabán. Nemzetközi kapcsolatokat is ápolnak. „A világ sokszínű, ugyanazt nem lehet kétszer ugyanúgy meglátni” Mondotta még a polgármester úr. A kiállítás alkalmából minden jelenlévő alkotónak oklevéllel és egy szál viraggal köszönte meg (jelképesen) a Világtalálkozóval való részvételüket.

Ezután lehetett igazán komótosan „mazsolázní” a kiállított művek között. A „házigazdák” vendéglátásának köszönhetően pogácsa és üdítők álltak a vendégek rendelkezésére. Miközben nézelődtem és tekintetem megpihent egy téli tájon vagy egy csendéleten, vagy a fantasztikusan „ellopott” pillanaton valamelyik fényképen (a természet paparazzója?), arra gondoltam, hogy mindenki műkritikus, legfeljebb cafrangos szakkifejezések nélkül. Az élet néha ropant egyszerű, nem muszáj „túl ragozni”. „Nekem tetszik ez a kép, olyan jó lenne otthon látni a nagyobbik szoba falán!” Mondhatná bármelyik látogató. Magam részéről biztosan nem kérném, hogy magyarazza el miért.

Huszár Gabriella

X. Városi Főzőverseny

Immár 10. alkalommal került megrendezésre a Művelődési Központ hagyományos nyári főzőversenye. Az időjárás ugyan megpróbált rájeszteni a versenyző csapatokra, de az elszánt szakácsok és kukták kitartottak, s munkájuk meghozta gyümölcsét. Egyrészt a nap-

sütést, másrészt a kellemes hangulatot, ami az aznapi programot jellemezte. Közel 20 főzőcsapat mérhette össze főzőtudományát. Összemérhették még erejüket a „házi” cukrászok és „amatőr” pálinkafőzők is, valamint a gyermekeket is számos

érdekes és élvezetes program várta. Kemencében sült a lekváros kifli, olajban sistergett a túrós lángos. Kétségteljesen az ételek voltak aznap a főszerep, s az éhes gyomroké, amelyek csordultig megteltek a nap végére. **Á.E.**

Anyakönyvi hírek 2010. május 3 - július 24.

Születések: Kiss Tünde Anna /VI. 12./, Drágos Mária /VI. 24./, Majoros Tamás /VI. 24./, Ruggiero Mária /VI. 24./, Jenei Viola /VI. 27./, Horváth Sándor /VI. 29./.

Házasságkötés: Nagy Tibor és Sipos Adél /június 12./, Godó János és Barna Katalin /július 3./, Madarász József és Mokán Zsófia /július 24./

Halálozások: Tóth János /92/, Bencsik Margit /91/, Kiss Jánosné /Bakos Mária Kára - 80/, Szalontai Sándor /71/, Kamarás Flóra /72/, Máty Ibolya /32/, Varga Györgyné /Keller Erzsébet-74/, Dán Mihály /74/, Ambrus Péterné /Gestermayer Erzsébet-73/, Hack György /63/, Samu Gáborné /Veres Gyöngyi Mária /46/, Virág Sándor Ferenc /71/, Balázs Imre /53/, Czirok Gyula Árpádné /Eck Margit-63/, Egri Sándor /56/, Ottlakán Péterné /Lascu Mária-85/, Dobi Károly /86/, Szabó Lajosné /Szabó Erzsébet-63/, Muntyán Péter /83/.

/Forrás: az eleki anyakönyvi hivatal/

R. T.

Huszár Gabriella Írj!

Tudod,
Amikor rám szakad a pirkadat
És az, az ikszlábú kakas,
(amit még te is láttál
„kölyökkorában”)
Felkukorékol,
Akkor ébredek
És elalszom veled
(mint egy alvós babával)

Írjál!
Mindenről.
Mi, te meg én
Meg mi és ök..
Csak ne írv születésről
és halálról!

Írj!
Mert szavad üde
És ráncaim tükre
Eltűnnek
Minden betűhibádban.

Csak írv!
Mindenről...
Ne születésről és halálról!

Írj!
Mert belélegzem minden sorod
(és szomjazom)
Csak ne írv születésről
és halálról!
Mert meggyőört szívem
Megped
S elhullok,
Mint általában az emberek

Csak írv,
Mert Te vagy az igazság
Csak írv,
mert Te vagy a valóság
Csak írv,
mert nélküled álmodom
És örökkön rostokol
Szívemen születés és halál...
Írv már!
Az anyád

**INTERNETEZZEN A
VÁROSI
MŰVELŐDÉSI
KÖZPONTBAN
BRUTTÓ 200 FT/ÓRA**

**INGYENES SEGÉLYVONAL
06-80-20-55-20**

Minden kommentár nélkül

Konrad Adenauer /1876-69/, az NSzK későbbi kancellárja /1949-63/ ezt nyilatkozta a Welt 1946. november 30-i lapszámjában: „Mi Nyugaton sok mindent elutasítunk abból, amit rendszerint porosz szellemnek neveznek. Hiszem, hogy inkább délnyugaton kell lennie a német fővárosnak, mint a nagyon is keleti fekvésű Berlinben... Mihelyt viszont ismét Berlin lesz a főváros, semmi sem szünteti meg a külföld bizalmatlanságát. Aki Berlinből új fővárost hoz létre, szellemileg megteremti az új Poroszországot.”

**/Forrás: Bernt Engelmann:
Poroszország. Bp.,
1986. 464 o./
R.T.**

**Szabó Katalin Zsófia
Elszakadt fénykép**

—Néha még újra égnek előttem darabjai
és akkor mennék...Még a világból is kitörnék.
A percek, mint fényes szikrák röpködnek előttem
és eggyé válok veled, átölel a messzeség.

Akkor megtanulom hirtelen, félni nem lehet,
igen, akkor hirdetem: A világ csodálatos!
S mintha ezer kiáltaná egy torokkal,
oh, mily szépek a fák, szöcskék, virágok, patakok...

De mindez már csak a drága múltnak aranyköve,
egy elszakadt fénykép, oly régi, de nem fakult még.
Vállon is veregetem magam, gyorsan elrepült,
hogy már kezemben sem tarthatom, oly régi a kép.

Mik a múltban évmilliók, a jelenben egy perc,
visszautaztam. S hogy csillapítsa nagy hévemet
kinyitom a kisablakot s az őszi lágy szellő
felkapja s messze viszi elszakadtan képemet

Augusztusi Katolikus Hírmondó

Megjelent az eleki Katolikus Hírmondó 19. /augusztusi/ lapszáma. A legfrissebb számban a következőkről olvashatunk: Érte mindent megtesz az ember! /Hitéről, életéről vall a legújabb eleki plébános, Kalamán János./ A pápai úrnapi körmenet története. /Az úrnappja megünneplését 1264-ben rendelte el IV. Orbán pápa./ Úrnapi körmenet Eleken. /Egy szép eleki hagyomány továbbélése./ Elsőáldozókkal Lökösházán./ Egy 1947. május 11-én készült fénykép történelmi háttere./ Kirándulás és rajz-pályázat. /Május 22-én kirándultak az eleki hittanosok./ Egy kis katekizmus.../Az irgalmaság testi cselekedetei: 1. Éhezőknek enni adni. Az irgalmaság lelki cselekedetei: 1. A bűnösöket meginteni./ Hirdetések. /Friss információk itt is megtalálhatók: www.elek.plebania.hu/ /Ismét egy színvonalas, katolikus szemléletű eleki lapszám jelent meg. Jó olvasgatást kívánunk mindenkinek!

Rapajkó Tibor

Horváthné Ibolya:

Jó, hogy vagytok...

Jó, hogy vagytok én nekem,
messziről jött két kis öreg.
Távol már a honotok,
most itt van az új hazátok.
Szeretemben, békességben,
barátokkal körbevéve,
életek az életet,
jó, hogy itt vagytok nekem.
Megígérem én már nektek,
rátok nézek, amíg élek.
Boldogságban, szeretetben,
éljetelek sokáig még,
én mellettem.

<h2>Elek német népe IV.-A magyar és a román nyelv hatása</h2>	<h2>Összművészeti bérletrendszer Békés megyében</h2>
<p>„A magyar nyelv több irányú hatást gyakorolt németjeink nyelvére. Első sorban az indulat kifejezésére adott nekik bő nyelvyanyagot a válogatott káromkodáshoz, de e tekintetben az oláhság még többet adott nekik. Azután a gondolat árnyalásához, nyomatékosításához és kapcsolataihoz adott ma már széltében használt, vérökbe átment szavakat és kifejezéseket. Ilyenek: bizony, hát, persze, dehogy, fene /nem káromkodásul/, bezzeg, tessék, stb. Sok állatot, tárgyat, és eszközt, ma csak magyar névvel neveznek, elhagyva az eredeti németet. Ilyenek: tr Kokosch /sehol Hahn/, tr Pike, Bike /sehol Stier/, tr Pulyke, Pulyka /sehol Truthan/, ti Katshe, /kácsa-Öthalom/, tr Tschakan /fokos-Öthalom/, tr Malaj /málé-Öthalom/, tr Rutschker /rocska-fejőedény-Öthalom/, ti Katye /gatyá mindenütt/, Tjchurat, Punde /csizma mindenütt/, tr Drotosch /drótos mindenütt/, ti Kolna? /mindenütt/, ti Pusste, Birischgazde /Ujszentanna/, ti Ketschke /Elek/, Botzerla /boci, Elek/, tr Sógor /Elek/, tr bácsi, tr Bunda /Elek és másutt is/, tr Keuntsch /konty, Elek/, Ikasch /igás, Elek/, bagó /Tabaksatz/, ti Néni, mei komám. Különösen mutatkozik a magyar nyelv hatása abban, hogy az állatokat, ökröket, lovakat, kutyákat magyar névvel nevezik el. Ökrök: Bimbó, Miska, Szarvas, stb., lónevek: Vercse, /Vercse/, Csinos, Kedves, Tündér, Madár, - azután az ismertető jeleknek megfelelőleg: Kese, Sárga, Pajkó /Pejkó/, Fak /Fakó/, kutyanevek: Pici, Mítvisz. Ezekhez járulnak azok a biztató szavak, melyeket az állatoknál használnak: gyí, né, hó, na, és ökröknél cselő: - balra, hojsz-jobbra. Oláh szavak, melyeket széltében használnak vagy értenek pl. wali /patak, árok/, pula, putza /trágárságok/, színri /Elek, meny vagy sógornó/, Véri /Elek, unokatestvér/, mitzla /kabát/,</p> <p>pundsüre /kabát/.” Érdekes és tanulságos a száz évvel ezelőtt „széltében használatos” szavakat tanulmányozni, hisz ezek a mai olvasó számára mindenképpen nyelvjárási, nyelvtörténeti forrásnak számítanak mind a három nyelv számára! Ma talán furcsának tűnhet ez a kölcsönhatás, de akkor természetes volt, mert közös volt a hazá, Magyarország, és a megye, Arad is. Az akkori Arad megyei németeket, magyarokat, románokat elsősorban a mezőgazdaság kötötte össze, amit a most közölt szavakkal is bizonyítani lehet.</p> <p>A németiség bizonyos szintű asszimilációjával is magyarázhatjuk azt a tényt, hogy miért használtak akkor az itteni németek bizonyos magyar és román szavakat. /Az eleki németek pl. akkor is tudtak magyarul és románul is! A tragikus múlt miatt sajnos az eleki németek is kisebbségbe kerültek, ezt az egykori közös örökséget, vagyis a többnyelvűséget Eleken ma már kevesen képviselik, ezeket figyelembe véve ma már teljesen más az olvasata pl. ennek a fenti "kis szótárnak" is. /Forrás: dr. Somogyi Gyula szerk.: Arad vármegye és Arad szabad királyi város néprajzi leírása. Arad, 1912. 587 o./</p>	<p>A Békés Megyei Önkormányzat Magyarországon egyedülálló kezdeményezésként hozta létre hét kulturális intézmény ajánlatából az IBSEN Bérletet, mely a színházi, bábszínházi, komolyzenei produkciók mellett tudományos, történelmi, irodalmi előadásokat, valamint kiállításokat kínál tulajdonosának. Ezáltal Békés megye lakossága jutányos áron juthat hozzá a kulturális élet széles palettáján létrehozott produkciókhoz, a megyei önkormányzat által fenntartott kulturális intézmények, mint a Békés Megyei Jókai Színház, a Békés Megyei Napsugár Bábszínház, a Bárka irodalmi folyóirat, a Békés Megyei Munkácsy Mihály Múzeum, a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár, a Békés Megyei Levéltár és a Békés Megyei Szimfonikus Zenekar egy-egy csomagba ötvözött kínálatához.</p> <p>A bérletrendszer hat korosztályra specializálódva ígér tartalmas szórakozást: a Kismanó, a Gyermekek, a Junior I., a Junior II., a Prémium, valamint a Szenior bérlet kifejezetten egy-egy meghatározott korcsoport igényeit, érdeklődési körét igyekszik kielégíteni. Az évados rendszerű, különleges bérletkonstrukció célja, hogy a jelenlegi nehéz gazdasági helyzetben egy olyan kivételes lehetőséget biztosítson Békés megye lakossága számára, mellyel a választás kényszere nélkül találkozhat a kultúra összes, minden művészeti ágat átfogó területével, ugyanakkor az IBSEN Bérlettel egy időben elindított</p> <p>A kultúra gazdagít elnevezésű programmal egyéb kedvezmények birtokába is kerülhet: közel száz piaci szereplő bevonásával több gazdasági szektorban vásárolhatja le bérletének árát. A gazdasági partnerek</p> <p>több szegmensből kínálnak kedvező vásárlási lehetőséget a bérlettulajdonosoknak, akik fürdők, könyvesboltok, ételmezők, valamint húspari nagykereskedések szolgáltatásait vehetik jutányos áron igénybe a megyei kedvezményrendszer keretein belül. A koncepció kidolgozása során a megyei önkormányzatot a decentralizálás elve mentén az a szemlélet vezérelte, hogy a megye minél több településének kizárólag helyi és magyar tulajdonban lévő vállalatával működjön együtt. Az IBSEN-bérlet maga az érvényesítő szelvény, melyen feltüntették a piaci szektorokat. A bérletes kedvezmények egyszeri fogyasztásra érvényesíthetők és össze nem vonhatók, egy szektoron belül csak egy, a bérletes által kiválasztott elfogadóhelyen válthatók be. A kedvezmény-akció 2010. október 1-től 2011. június 30-ig tart, a bérletes évados időtartamának megfelelően. Az IBSEN Bérlet produkcióinak többségét az új összművészeti központban, az IBSEN Házban valósítják meg, melyben modern, alsó és felső gépezettel, beépített forgóval rendelkező színpaddal, kiemelhető oldalfallal felszerelt 120 férőhelyes stúdiószínházat alakítottak ki. A Norvég Alap és a Békés Megyei Önkormányzat finanszírozásából létrejött új oktatási, művészeti és közművelődési központban több kulturális intézmény lel otthonra, így a Békés Megyei Napsugár Bábszínház, a Színházművészeti Tanház, valamint a Békés Megyei IBSEN Nonprofit Kft. Kulturális Irodája is az épületbe költözik. Az IBSEN Bérlettel közel húsz helyen vásárolhatják meg az érdeklődők a megye egész területén augusztus 23-tól október 15-ig.</p>
<p>Folytatjuk.</p> <p style="text-align: right;">Rapajkó Tibor</p> <p>A Hónap bölcsellete</p> <p>„Miénk a nukleáris óriások és az érzelmi csecsemők világa. Többet tudunk a háborúról, mint a békéről, többet a gyilkolásról, mint az életről.”</p> <p style="text-align: right;">/Omar Nelson Bradley/</p>	

Jeles napok augusztusban és szeptemberben

Augusztus régi magyar neve **KISASSZONY HAVA**. Névadója Augustus császár, aki meghódította Egyiptomot.

Ismert még az **ÚJKENYÉR HAVA** elnevezés is.

Augusztus 1. - Vasas Szent Péter napja

Szent Péter ünnepe, annak emlékére, hogy egy angyal kiszabadította Heródes börtönéből, ahol láncra verve őrizték.

A szőlőtermelőknek dologtíltó nap volt, mert úgy vélték, ha dolgoznának, a szemek lehullanának a fűtről.

Augusztus 7. - Donát napja

A szőlőskertek, szőlősgazdák védőszentje. Ókeresztény vértanú volt. A szőlőkben szobrot, kápolnát állítottak neki. A vilámcsapás, jégeső távortartásáért imádkoztak hozzá.

Augusztus 8. - Domonkos napja

A Szent Domonkos prédikátorrend alapítója. Azért kapta nevét, mert az **ÚRNAK** szentelt vasárnapon született. Sokat utazott, hirdette az Igét Európaszerte. 1234-ben szentté avatták.

Augusztus 10. - Lőrinc napja

Spanyol születésű diakónus. Lőrinc napjából a nép, a szüretre vonatkozóan, jósolt. E nap után a fa már nem fejlődik tovább és e naptól nem tanácsos már a folyókban fürdeni.

Augusztus 15. -

Nagyboldogasszony napja

E napon eredeti tartalma szerint Mária halálát, temetését és mennybevitelét ünnepli az ortodox és katolikus világ. A hiedelem szerint Jézus nem engedte át édesanyja testét a földi enyészetnek, hanem három nappal halála után feltámasztotta és az angyalokkal a mennybe vitette. A Mária ünnepek az aratási időszakot fogják közre. Sárlos Boldogasszony a nyitó ünnep, a Nagyboldogasszony az aratást bezárja.

Augusztus 16. - Rókus napja

Rókus francia földön született. Vagyonát felosztotta a szegények között, majd Rómába zárandokolt. Útközben a pestisjárvány

betegét keresztjével gyógyította. A pestisek elismert védőszentje. 1485-ben, Velenében megalapították a Szent Rókus Társaságot, melynek tagjai a betegek gyógyításának szentelték magukat.

Augusztus 18. - Ilona napja

Köszöntsük Őket Kosztolányi Dezső: Ilona c. költeményének részletével:

*Lenge lány, aki szó,
holdvilág mosolya:
ezt mondja a neved,
Ilona, Ilona.*

*Lelkembe hallgatag
dalolom, lallala,
dajkálom a neved
lallázva Ilona.*

Augusztus 20. - Szent István és az államalapítás ünnepe

István király a magyar történelem egyik legfontosabb személyisége, neki köszönhető, hogy a magyarság megvetette lábát Európában, s onnan már 1100 éve a tatár, török, német támadások ellenére sem lehetett kimozdítani. István születésének időpontjáról nincsenek biztos adatok, valószínűleg a 970-es évek valamelyikében született. Apja gondosan neveltette, hogy méltó legyen a rá váró nagy feladatra, a magyar állam megszervezésére. 996-ban apja feleségül kérte számára Gizella bajor hercegnőt.

Amikor István elfoglalta apja fejedelmi székét, nagybátyja, Koppány is magának követelte a trónt. Az ifjú fejedelem serege leverte Koppányt. 1000-ben királyi koronát kapott a pápától, s ezzel elkötelezte magát a kereszténységnek. István törvényeket alkotott az új rend és a magántulajdon megszilárdítására. Ebben az időben már vertek pénzt Magyarországon, de a pénzhasználat nem terjedt el még általánosan. Istvánnak született fiúgyermek, a szent életű Imre herceg, de ő még István életében meghalt. Augusztus 20-a a magyar nép hivatalos nemzeti ünnepe. Sok helyen rendeznek e napon kirakodó vásárt. Különösen a fővá-

rosi rendezvények híresei, melyeket a látványos tűzijáték zár. Augusztus 20-a, az új kenyér ünnepe is. Szilágyi Domokos verséből idézet:

„Mosolyog a nyári dél,
az asztalon friss, fehér
új kenyér.”

Augusztus 24. - Bertalan napja

Bertalan előbb Itáliában, majd Örményországban hirdette az evangéliumot. Általában ördögűzőként tartják számon. Örményországban halt mártírhálált. *Augusztus 29-én Keresztelő Szent János fővételéről emlékezett meg a katolikus egyház. Az ünnep neve régiesen: Nyakavágó vagy Nyakavesztő János.*

Szeptember

A hónap régi magyar neve: **SZENT MIHÁLY HAVA**, de **MÉRLEG HAVÁNAK** is nevezik. Ismert a **FÖLD-ANYA HAVA** elnevezés is.

Szeptember 1. - Egyed napja

E napon kezdődik a búza, másutt a rozs vetése. Azt tartották, aki Egyed napján veti el a búzát, bő termésre számíthat. Ilyenkor fogták hízóra a disznót, ha karácsony táján akarták vágni.

Szeptember 8. - Kisasszony napja

Ez a nap a „Kisasszony Napja”, amely a kereszténységben Szűz Mária ünnep. A falusi hagyomány a Nagyboldogasszony és a Kisasszony napja közötti időszakot „kétasszony közének” nevezte. Sok, manapság már elfeledett babona fűződik ehhez a három héthez. Fecskehajtó Kisasszonynak is nevezték ezt a napot, mert sok helyen úgy vélték, hogy ezen a napon indulnak útnak a fecskék és más vándormadarak.

Szeptember 12. -Mária napja

Szűz Mária neve napja, maig kedvelt névünnepe. A hagyomány szerint 1683-ban Bécs ostroma alatt Lipót császár a passauai Mariahilf kegyképe előtt imádkozott a győzelemért.

A kegykép a török uralom alóli felszabadulás szimbóluma lett.

Köszöntsük őket egy Erdélyi Zsuzsanna gyűjtésében található népi imádsággal:

„Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
ága szülte bimbáját,
Bimbaja szülte virágját, virágja szülte Szent Annát,
Szent Anna szülte Máriát,
Mária szülte Krisztus Urunkat,
A világ megváltóját.”

Szeptember 15. - Hétfájdalmú Szűzanya napja

Mária anyai fájdalmára való emlékezés. Költészetünk egyik legrégebbi emléke, az Ómagyar Mária – siralom is tanúsítja ennek a kultusznak a régiségét.

Szeptember 21. - Máté napja

Máté apostol és evangélista emléknapja, az első evangélium szerzője. Adószedő és vámos volt. Épp a vámházban ült és tette a dolgát, amikor Jézus felszólította, hogy kövesse Őt. Máté hetében vetették a búzát. A szertartáson a gazda megszentelte a vetőmagot, tiszta ruhába öltözött, szóltanul tette meg az utat a gabonaföldig. Vetés közben tilos volt káromkodnia. Miután végzett, magára dobta a vetőabroszt, hogy nagyra nőjön a gabona.

Szeptember 29. - Szent Mihály napja

A hagyomány szerint Szent Mihály arkangyal a túlvilágra költöző lelkek kísérőtársa. Ezzel függ össze a halottszállító saroglya, a „Szent Mihály lova” elnevezés. Sokféle időjárással kapcsolatos szólás, közmondás ismeretes erre a napra vonatkozóan. Ha a fecskék nem mentek el még e napig, akkor hosszú ősze lehet számítani. A pásztorok, pedig az állatok viselkedéséből jósoltak az időjárásra. Ha Szent Mihály éjszakáján a juhok vagy a disznók összefeküdtek, esős telet vártak. Ez a nap 1945 óta a Magyar Honvédség napja is, ekkor emlékeznek meg az 1848-as szabadságharc győztes csatájáról, a pákozdi ütközetről.

Nádor Mária